

Naročnina mesečno 30 din, za inozemstvo 50 din — nedeljska izdaja celoletno 96 din, za inozemstvo 120 din. Ček. rač. Ljubljana 10.650 za naročnino in 10.349 za inserate. Podružni: Jesenice, Kranj, Novo mesto.

Izključno zastopstvo za oglase iz Kraljevine Italije in inozemstva ima l'Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.

Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku.

Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 6, Ljubljana. Redazione, Amministrazione: Kopitarjeva 6, Lubiana. Telefon 4001—4005.

Unica rappresentante per le inserzioni dal Regno d'Italia e dall'estero è l'Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.

SCLOVENECE

Abbonamenti: Mese Din 30; Estero, mese Din 50; Edizione domenica, anno Din 96; Estero Din 120. C. C. P. Lubiana 10.650 per gli abbonamenti; 10.349 per le inserzioni. Filiali: Jesenice, Kranj, Novo mesto.

Prosvetni minister Eksc. Bottai obiskal Ljubljano

Od danes dopoldne se mudi v Ljubljani, ki je kulturno središče slovenskega naroda ter zdaj glavno mesto nove italijanske province, italijanski minister za narodno kulturo Ekscelenza Giuseppe Bottai.

Ze sam ta dogodek, da prihaja v Ljubljano, kjer naj dobi stike z vsem našim kulturnim življenjem, tako pomembna glava italijanskega fašizma, kakor je Ekscelenza Bottai, je dovolj velik, da ga mora naša javnost dostojno vrednotiti. Saj je Ekscelenza minister Bottai oseba, ki slovi po svoji izredni inteligenci ter tudi po tem, da je od vsega začetka najožji sodelavec Duceja ter soustvarjalec fašistične ideologije, ustvarjalec fašistične delavske in šolske postavdaje, katerega odlikuje globoka kultura uma in srca.

Toda Ekscelenza minister Bottai prihaja v Ljubljano po posebnem naročilu samega Duceja kot njegov osebni odposlanec. To pa temu obisku daje še mnogo večjo pomembnost in veljavo. Zato je naša dolžnost ta obisk posebno naglasiti ter mu javno dati tisti pomen, ki mu gre. Sam Duce je naročil, da naj ta obisk stori vse, da pride slovenska kultura do večje veljave ter naj v okviru italijanskega imperija dobi docela svojo funkcijo ter naj posledje družji, medtem ko ponekod kulture tudi razdvajajo. Prav tako pa je naloga tega obiska, zagotoviti slovenski univerzi po Ducejem nalogu vsa tista sredstva, da bo v prihodnje lahko izvrševala svojo nalogo kot sestavni del italijanskega univerzitetnega sveta. Mimogrede povedano, pa gotovo ni goli slučaj, da je italijanska Akademija znanosti v Bologni z velikodušnim darom že obdarovala našo univerzo. Tako je Ducejeva Italija že v teh tednih pokazala, kako hoče v resnici docela izvršiti tisto veliko obljubo, katero je dala tisti čas, ko je Ljubljanska Pokrajina bila pridružena Kraljevini Italiji, ko je bilo povedano, da se bodo varovale slovenske kulturne pridobitve in se izpopolnjevale.

S tega vidika moramo gledati zdaj ta visoki obisk Ekscelenze ministra Bottaija, katerega zaradi tega v svoji sredi dvakrat prirčno pozdravljamo ter mu želimo v njegovem prizadevanju najlepših uspehov, ki bodo obenem uspehi naše slovenske kulture in vsega našega kulturnega življenja in delovanja.

Ekscelenza minister Bottai je po sprejemu na Visokem Komisariatu obiskal univerzo in njene ustanove

Ljubljana, 23. maja. Danes dopoldne je prišel v Ljubljano Ekscelenza prosvetni Minister Bottai, ki je prišel v Ljubljano na prvi službeni obisk v želji, da se osebno prepriča o stanju naših slovenskih kulturnih ustanov. Visokega gosta sta na meji Ljubljanske province v Planini sprejela Ekscelenza Visoki Komisar g. Emilio Grazioli in Poveljnik Armadnega Zbora Ekscelenza general M. Robotti. V njunem spremstvu se je Ekscelenza Minister Bottai pripeljal ob 10.15 pred Komisariat v Ljubljani, kjer je bila postrojena vojaška godba in častna četa 1. polka sardinskih grenadirjev s polkovno zastavo. Godba je zaigrala pozdravno koračnico, nakar je Ekscelenza Minister po medsebojnih pozdravih obšel v spremstvu Poveljnika Armadnega Zbora Eksc. generala Robottija in Eksc. Visokega Komisarja g. Graziolija častno četo. Najprej je s fašističnim pozdravom pozdravil polkovno zastavo, nato pa častno četo. Visoki gost je krenil nato v Visoki Komisariat, kjer je pričakoval Eksc. prosvetnega ministra predstavnostvo slovenskega kulturnega in prosvetnega življenja. Eksc. Minister g. Bottai je sprejel knezoškofa dr. Gregorija Rožmana, ljubljanskega župana dr. Adlešiča, rektorja ljubljanske univerze dr. Slaviča, bivšega bana dr. Natlačena, predsednika apelacije dr. Golio, načelnika prosvetnega oddelka dr. Sušnika, zastopnika muzeja dr. Messesnela in druge.

Ob 11 dopoldne je Ekscelenza g. Minister obiskal univerzo v spremstvu Eksc. Visokega Komisarja Graziolija in Eksc. Poveljnika Armadnega Zbora generala Robottija in drugih odličnikov. Pri vstopu na pričakovali Eksc. prosvetnega ministra rektor univerze dr. Slavič, dekan juridične fakultete dr. Pitamic in prodekan filozofske fakultete dr. Hadži. Po prirčnem pozdravu so odšli gostje v slavnostno abornično dvorano, katero so do zadnjega ko-

Duceja pa moramo izreči svojo zahvalo za njegovo veliko razumevanje naših potreb in nadlog ter zlasti podčrtati njegovo široko državniško zamisel, katere izpričuje, kako v tem velikem državniku in Voditelju Italije vsa žari ideja globoke kulturne vzajemnosti, katere naj bi v mogočnem Italijanskem Imperiju našla svojo dokončno dovršitev.

Minister Giuseppe Bottai

Giuseppe Bottai se je rodil dne 3. septembra 1895 v Rimu. Ko je končal šole, se je udeležil svetovne vojne, nakar je postal časnikar in pisatelj. Izdal je dva zvezka svojih pesmi. Od leta 1920 pa se je ves posvetil politiki.

Bottai je bil soustanovitelj rimskega fašista ter je bistveno sodeloval pri pripravi na pohod na Rim. Ko je prišel čas pohoda, je sam vodil svojih 8000 mož Abrucov in Markovljanov na Rim. Ko je bila ustanovljena fašistična Italija, je Bottai izdelal fašistično delavsko ustavo ter sedanji gospodarski red v Italiji. Ko je bil star 26 let, je bil izvoljen v parlament, nakar je še istega leta odpoval v Severno Ameriko študirati.

Ko se je vrnil iz Amerike, je postal dopisnik glavnega glasila Fašistične Stranke »Popolo d'Italia« ter sodelavec pri Mussonijem časopisu »Gerarchia«. Leta 1923 je postal ravnatelj lista »Epoca« ter je istočasno postal izdajatelj in glavni urednik časopisa »Critica Fascista«.

Poslej se je mnogo pečal z gospodarskimi in socialnimi vprašanji. Kot strokovnjak v teh vprašanjih je postal državni podtajnik, kasneje pa državni tajnik za delavska vprašanja — korporacije ter je v tesnem sodelovanju z Mussolinijem delal v vladi fašistično »Carto del lavoro«.

Ko je leta 1929 Mussolini preosnoval svojo vlado, je Bottai postal minister za korporacije, katero je doletel Mussolini sam vodil. Leta 1932 pa je to ministrstvo Duce spet sam prevzel, medtem ko je Bottai postal profesor za korporacijska vprašanja na univerzi v Pisi ter obenem predsednik socialnega zavarovanja in član Fašističnega sveta. Leta 1930 je Bottai izdal knjigo o Mussoliniju z naslovom »Mussolini — ustanovitelj imperija«.

Kot vodilni politik Fašistične Italije se je Bottai leta 1933 udeležil že velikega nacional-socialističnega zborovanja v Nürnbergu, nakar je obšel Nemčijo ter se seznanjal z njenimi novimi pridobitvami. Tukaj se je zlasti zanimal za novo uvedeno delavsko službo.

Ko je leta 1935 Mussolini vnovič preosnoval družbo svojih sodelavcev, je bil Bottai imenovan za guvernerja mesta Rima.

V začetku abesinske vojne se je Bottai z Mussolinijem dovoljenjem kot prostovoljec udeležil vojne ter odšel v Eritrejo. Dne 5. maja leta 1936 je na čelu italijanskih čet pod maršalom Badogliem korakal v Addis Abebo, kjer je bil nato za nekaj časa imenovan za civilnega guvernerja.

Medtem pa je že prej Bottai bil leta 1935, in sicer meseca novembra, imenovan od Mussolinija za prosvetnega in vzgojnega ministra, kar je ostal do danes. Na tem mestu je Ekscelenza Bottai storil svoji domovini največje usluge ter izdelal docela nov šolski red. Je prav za prav ustanovitelj nove šole. Ko se je začela vojna v Albaniji, je tudi tjakaj minister Bottai odšel prostovoljno se bojevat.

Rektor univerze pozdravlja Ekscelenzo

Poudaril je, da si šteje v čast in veselje, da more pozdraviti na naših univerzitetnih tleh Eksc. prosvetnega Ministra, kakor tudi Eksc. Visokega Komisarja Ljubljanske Pokrajine, kakor tudi druge odlične zastopnike oblasti. Slovenska univerza, ki je bila že pred poldrugim stoletjem uresničena, je srčna zadeva našega naroda, ki jo je zgradil z največjimi materialnimi napori in najboljšimi umskimi silami, tako da je dosegla priznanje daleč v kulturnem svetu. Že ob prvem sprejemu univerzitetnih zastopnikov je Visoki Komisar Emilio Grazioli izjavil, da ceni in spoštuje slovensko kulturo in pokazal živo zanimanje za našo univerzo. Čustva veselja so se le še povečala, ko nas je g. Visoki Komisar obvestil, da se bo univerza še spopolnila z zgraditvijo univerzitetnih institutov in klinik. Navzočnost Eksc. prosvetnega Ministra in njegov obisk na univerzi pa sta še posebno trdno poročila, da sta Duce in Kraljevska Vlada afirmirala ljubljansko univerzo in da ji hoče omogočiti razvoj do moderne popolnosti. Prav zaradi tega se vsi veselimo obiska Eksc. prosvetnega Ministra in smo mu od srca hvaležni, saj smo prepričani, da je naša univerza v Eksc. prosvetnem Ministru dobila močnega podpornika. S prošnjo, naj Eksc. prosvetni Minister blagovoli sprejeti naša odkritostna čustva globoke hvalečnosti za cenjeni obisk in našo vdano prošnjo za blagohotno naklonjenost ljubljanski univerzi, je rektor zaključil svoj pozdrav.

Ekscelenza je odgovoril, da prihaja po osebnem navodilu Duceja, ki želi, da se slovenska kultura in ljubljanska univerza nemoteno razvijata

V odgovoru je prosvetni minister Ekscelenza g. Bottai dejal, da izvršuje to potovanje po navodilu Duceja, da bi prišel v imenu italijanskega šolstva in kulture v stik s slovenskim šolstvom in kulturo.

Nadalje je dejal, da bo imela v okviru italijanskega imperija slovenska kultura svojo lastno funkcijo, ki bo prišla še bolj do veljave in bo potencirana. Kultura družji, ne razdira. Zatorej bo imela ljubljanska univerza svojo posebno nalogo, ki bo od nas priznana in še povečana. Potem ko je po nalogu Duceja potrdil, da bodo preskrbljena tudi potrebna sredstva za nadaljevanje gradbenih del na univerzi, je Ekscelenza Bottai zaključil, rekoč, da bo v bodoče, ko bo ljubljanska univerza sestavni del italijanskega vseučiliškega sveta, še bolj poživljala vzajemnost med obeh kulturama in bo vzdrževala odnose med italijanskim imperijem in slovenskim ozemljem, ki bodo temeljili na iskrenem in globokem sodelovanju.

Vsa dvorana je z navdušenim ploskanjem sprejela besede prosvetnega Ministra, ki je nato v spremstvu Ekscelenze Visokega Komisarja, Ekscelenze generala Robottija in drugih odličnikov odšel proti vseučiliški knjižnici. Rektor dr. Slavič je vodil visoke goste po novem poslopiju, ogledali so si še deloma opremljene oddelke posameznih seminarjev, kakor tudi knjižnične prostore in veliko čitalnico. Od tod so krenili odličniki k strojnemu inštitutu. Tam sta pričakovala visoke goste predstojniki zavoda prof. inž. Lobe in prof. inž. Osana. Gostje so si lepo opremljeni in že skoraj popolnoma urejeni inštitut ogledali in se pohvalno izrazili o njegovih napravah. Nato so si v spremstvu rektorja ogledali še anatomski inštitut. Popoldne je Ekscelenza prosvetni Minister g. Bottai napravil več obiskov po ljubljanskih srednjih šolah.

Drevi ob 7. bo v ljubljanski Operi visokemu gostu na čast slavnostna predstava Mozartove opere »Figaroja svatba«, katere se bosta udeležila Ekscelenze prosvetni minister Giuseppe Bottai in Visoki Komisar Emilio Grazioli.

Quattro incrociatori inglesi silurati Un incrociatore affondato, altri gravemente danneggiati

Il Quartier Generale delle Forze Armate comunica:

Nell'Africa settentrionale sul fronte di Tobruch azioni di artiglierie. Velivoli nazionali germanici hanno intensamente bombardato batterie ed impianti logistici della piazza. Sono stati abbattuti cinque bombardieri nemici del tipo Blenheim.

Velivoli italiani e tedeschi hanno bombardato a Malta un aeroporto: sono stati incendiati tre velivoli al suolo.

Nell'Africa Orientale regione Galla Sidamo un tentativo di penetrazione inglese è stato sventato: altri reparti nemici sono stati contrattaccati e respinti da un nostro gruppo di squadroni.

Un apparecchio Hurricane è stato abbattuto a sud di Pantelleria dalle batterie contraeree della r. marina.

Un nostro sommergibile non è tornato alla base. — Stefani.

Roma, li 23 maggio. Il Bollettino ufficiale del Quartiere Generale delle Forze Armate italiane comunica:

Stiri angleške križarke torpedirane Ena križarka potopljena, tri hudo poškodovane

Glavni Stan Oboroženih Sil sporoča: V Severni Afriki na fronti pri Tobruchu deluje topništvo. Nemška letala so učinkovito bombardirala baterije in krajevne naprave. Zbitih je bilo pet bombnikov tipa Blenheim.

Italijanska in nemška letala so bombardirala na Malti eno letališče: zažgana so bila tri letala na tleh.

V Vzhodni Afriki v okrožju Galla Sidamo je bil preprečen sovražni poskus, da bi vdrl v naše vrste. Drugi sovražni oddelki so bili od naših črt v protinapadu vrženi nazaj. Zbito je bilo letalo Hurricane južno od otoka Pantelleria od protiletalskih topov mornarice.

Ena naša podmornica se ni vrnila v oporišče.

Rim, 23. maja. Rj. Uradno poročilo št. 352 generalnega štaba Italijanskih Vojnih Sil se glasi:

V noči dne 22. maja so italijanska letala bombardirala letališče na otoku Malti.

Iz Severne Afrike poročajo o izvidniškem delovanju. Sovražnik je izvedel polet nad Benghaz.

V vzhodnem delu Sredozemskega morja so naše hitre izvidnice zadele s torpedi dve križarki, nato so se na nepoškodovane vrnile na svoje oporišče. Dne 21. maja je oddelk bombnikov pod poveljstvom Maria Morassutija napadel sovražno skupino in potopil križarko s 5000 tonami. V noči na 22. maj se je italijan-

Kralj in Cesar odprli madžarsko razstavo

Rim, 23. maja. Rj. Kralj in Cesar je danes dopoldne odprli letno razstavo kipov, slik in risb gojenecv madžarske akademije. Suverena je sprejel in spremljal po razstavi madžarski poslanik v Rimu in ravnatelj akademije Slovensnosti so se udeležile mnoge osebnosti iz umetniških in kulturnih krogov Rima.

Kraljica in Cesarica obiskala atelje umetnika Vecchija

Rim, 23. maja. Rj. Kraljica in Cesarica je obiskala dela, ki so razstavljeni v kiparskem ateljeju Ferruccio Vecchi. Znano je, da je ta kipar predsedoval zborovanju na trgu San Sepolcro v letu 1919, ko je Duce ustanovil fašistično stranko.

Vojvoda Spoletski se poslavlja od mornarice

Rim, 23. maja. Rj. Uradni list kraljeve mornarice objavlja: Ko Nj. Kr. Visokost admiral Almondo di Savoya Aosta, Vojvoda di Spoleto, zapušta poveljstvo mornarice na Jadranu, mi je poslal naslednjo brzojavko:

Naloga princa Savojske Hiše me kliče na najvišje mesto plemenite odgovornosti. Poslavljam se od mornarice, ki mi je v svoji šoli oblikovala značaj, ko se še enkrat bojuje za veličino domovine. Vsej mornarici, zlasti pa Vam, dragi nepozabni tovariši, pošiljam prirčen pozdrav z najlepšimi željami za slavo in zmago. — Mussolini

Visoki Komisar za Črno goro

Rim, 23. maja. Rj. Opolномоčeni minister Serafino Mazzolini je bil imenovan za Visokega Komisarja v Črni gori. V aprilu je bil imenovan za Civilnega Komisarja na Cetinju. Minister Mazzolini je star 51 let in je bil prej italijanski generalni konzul v St. Paulu v Braziliji in od leta 1938 naprej opolномоčeni minister v Kairu.

Bolgari zasedli dva grška otoka

Sofija, 23. maja. Rj. Uradno je bilo objavljeno, da so v preteklih dneh bolgarske čete zasedle otoka Samotraka in Tasos na Egejskem morju. Prebivalstvo na otokih je navdušeno sprejelo bolgarske čete.

Nell'notte del 22 i velivoli italiani hanno bombardato l'aerodromo sull'isola di Malta.

Dall'Africa Settentrionale si comunica, una attività di ricognizione. Il nemico ha effettuato un volo su Bengasi.

Nella parte orientale del Mediterraneo, le nostre celeri unità di ricognizione hanno silurato due incrociatori, riennstrand poi incolumi alla loro base. Il 21 maggio, uno stormo di bombardieri, comandato da Mario Morassitti, ha attaccato un convoglio nemico, affondando un incrociatore di 5000 tonnellate. Nella notte al 22 maggio, la torpediniera italiana, comandata dal capitano di fregata Francesco Limbelli, si è incontrata con sei incrociatori ed un distruttore inglesi li ha attaccato, nonostante la resistenza dell'artiglieria nemica, colpendo col siluro un incrociatore, poi è riuscita ad allontanarsi.

Nell'Africa orientale continua il nemico la sua pressione contro le nostre forze nelle regioni di Galle e Sidamo. Le nostre forze resistono eroicamente.

Smrtna kazen za plenilce

Sofija, 23. maja. Rj. Ministrski svet je sklenil, da naj se izvaja smrtna kazen nad vsemimi tistimi, ki bodo kradli ali pa ropali v krajih, ki jih je bolgarska vojska pred kratkim osvobodila.

Stalin imenuje nove generale

Moskva, 23. maja. Rj. Predsednik vlade Stalin je podpisal ukaz o imenovanju 2 viceadmiralov, 13 kontraadmiralov, 8 brigadni generalov za obalno službo in 2 brigadni generalov za intendanturo vojne mornarice.

Povodnji v Romuniji

Bukarešta, 21. maja. V pokrajini med Turnom in Magurele je Donava prestopila bregove. Na tem delu so v dolžini 80 km nastale povodnji, ki merijo po 5 do 20 km v širjavo. Kakih 3000 hektarjev orne zemlje je že pod vodo.

Naredbe Visokega Komisarja

Sklepno redovanje na vseh šolah

Visoki Komisar za Ljubljansko pokrajino glede na določila, ki so se poprej izdala za šolstvo v zvezi z izrednimi razmerami in ker je vsakakor nujno potrebno poskrbeti, da se vzpostavijo normalne šolske razmere,

odreja:

Čl. 1. V državnih ljudskih, meščanskih, srednjih in strokovnih šolah se bo končal pouk v času, ki ga določajo dosedaj veljavni predpisi, po katerih naj se opravi tudi končno redovanje.

V razredih, za katere je ob sklepu določen završni, tečajni ali diplomski izpit, se bo nadaljeval pouk do 31. maja 1941-XIX, v glasbenih šolah pa do 15. julija.

Čl. 2. Za učence razredov, omenjenih v drugem odstavku prednjega člena, bo končno redovanje za tekoče šolsko leto nadomestilo tudi završne, tečajne ali diplomske izpite.

Čl. 3. Sprejemni izpiti za razne šole ter privatni izpiti, kakor tudi popravni izpiti rednih in privatnih učencev, naj se nastavijo kakor v prejšnjem času in naj se redno opravijo.

Pri tečajnih in diplomskih izpiti v državnih šolah predsedujejo ravnatelji (upravitelji) šol.

Čl. 4. Učencem, ki niso prisostvovali pouku po 23. aprilu 1941-XIX po dokazani višji sili ali po poprejši odobreni odpustitvi, ter učencem razredov, v katerih se ni nadaljeval in dovršil pouk po določilih v čl. 1, se bo izdalo letno izpričevalo na osnovi že prej izvršenega končnega redovanja.

Vselej, ko bi končno redovanje še ne bilo izvršeno, naj se redi določijo glede na število izostankov na končni redovalni seji, ki ji mora predsedovati ravnatelj (upravitelj) dotične šole.

Čl. 5. Na letna izpričevala, ki nadomeščajo po besedilu čl. 2 izpričevala o završnih, tečajnih ali diplomskih izpiti, naj se napiše naslednja pripomba:

»V smislu odredbe št. 27 Visokega Komisarja za Ljubljansko pokrajino z dne 20. maja 1941-XIX velja to izpričevalo kot izpričevalo o (nižjem ali višjem) tečajnem ali diplomskem ali završnem izpitu.«

Čl. 6. Vsa letna izpričevala, ki so se poprej izdala za tekoče šolsko leto, so neveljavna. Morajo se vzeti nazaj in shraniti v arhivu.

Namesto njih se bodo izdala pod osebno odgovornostjo ravnatelja (upravitelja) šole nova izpričevala brez kolika s pripombo:

»Ustrezni kolek je bil nalepljen na izpričevalu, izdanem dne 10. aprila 1941-XIX, ki se je odvzelo in shranilo v šolskem arhivu.«

Čl. 7. Prednja odredba stoji v veljavo z dnem objave v Službenem listu za Ljubljansko pokrajino. Ljubljana, dne 20. maja 1941-XIX.

Visoki Komisar
za Ljubljansko pokrajino
EMILIO GRAZIOLI.

Odredbe glede odvzema pogonskih sredstev in mazilnih olj

Visoki Komisar za Ljubljansko pokrajino, na podlagi odredbe poveljnika Divizije »Res«, z dne 16. aprila 1941/XIX, s katero se je odredil popis zalog bencina v množini nad 20 litrov, ker smatra za potrebno, da spravi v sklad zbiranje in potrošnje pogonskih sredstev in mazilnih olj za določene namene

odreja:

Člen 1.

Splošnemu Italijanskemu Petrolejskemu Podjetju (A. G. I. P.) je poverjeno pobiranje in nakup vseh pogonskih sredstev in mazilnih olj, pri komur koli v Ljubljanski pokrajini, izvemski vojska poveljstva, in sicer proti plačilu nabavne cene.

Člen 2.

Vsa tako zbrana pogonska sredstva in mazilna olja, ali bi ne hotel dati in izročiti podjetju A. G. I. P., se kaznuje z zapleno blaga in z zaporom do 6 mesecev ali z globo do 5000 lir.

Člen 3.

Kdor bi skrival pogonska sredstva ali mazilna olja, ali bi ne hotel dati in izročiti podjetju A. G. I. P., se kaznuje z zapleno blaga in z zaporom do 6 mesecev ali z globo do 5000 lir.

Člen 4.

Ta naredba stoji v veljavo z dnem objave v Službenem listu za Ljubljansko pokrajino. Ljubljana, 20. maja 1941/XIX.

Visoki Komisar
za Ljubljansko pokrajino:
EMILIO GRAZIOLI.

Podaljšanje plačilnih odlogov nekaterim denarnim zavodom

Visoki Komisar za Ljubljansko pokrajino, na podlagi prejšnjih predpisov o odložitvi

plačil za vloge pri Zadrugi gospodarski banki, Ljubljanski kreditni banki in Obrtni banki, vse v Ljubljani,

odreja:

Člen 1.

Navedenim denarnim zavodom se že dovoljeni odlog plačil do nadaljnjega podaljša in sicer v mejah, razvidnih iz odlokov Ministrstva za trgovino in industrijo bivše jugoslovanske države, navedenih pri vsakem izmed naslednjih zavodov:

- Ljubljanska kreditna banka: z dne 12. novembra 1940, št. 35.332,
- Zadruga gospodarska banka: z dne 12. novembra 1940, št. 40.282,
- Obrtna banka: z dne 5. marca 1941, št. 5701.

Člen 2.

Glede vlog, ki niso predvidene v odlokih, navedenih v prejšnjem členu, se morajo navedeni zavodi ravnati po komisariatskih odredbah z dne 29. aprila 1941 XIX, št. 12 in z dne 14. maja 1941/XIX, št. 24.

Člen 3.

Ta odredba stoji v veljavo z dnem objave v Službenem listu za Ljubljansko pokrajino. Ljubljana, 20. maja 1941/XIX.

Visoki Komisar
za Ljubljansko pokrajino:
EMILIO GRAZIOLI.

Sprejemi ob drugi obletnici Jeklene zveze

Nemško odposlanstvo pri Duceju

Rim, 23. maja. s. Duce je včeraj v navzočnosti grofa Ciana za drugo obletnico Jeklene zveze sprejel v Beneški palači zastopstvo nemškega poslanstva, katero so sestavljali: min. svetnik baron von Plessen, letalski odposlanec general von Bülow, vojaški odposlanec general von Rintelen, mornariški odposlanec admiral Loewisch ter podvodja narodnosocialistične skupine in Italiji Ebner. V odsotnosti nemškega poslanika je zastopstvo predstavil Duceju prvi svetnik poslanstva v Rimu, opolnomočeni minister knez Oton von Bismarck.

Nemško vojno poročilo

Berlin, 23. maja. Rj. Nemško vrhovno poveljstvo poroča:

Podmornice so v zavarovanem konvoju potopile devet sovražnih parnikov s skupno 70.900 tonami, med temi tri petrolejske ladje po 8000, 10 in 13 tisoč ton, kakor tudi težko natovljeno ladjo s strelivom s 7000 tonami. Ostalih 18.000 ton je bilo potopljenih v posameznih podmorn. napadih. Na morju zahodno od Afrike so podmornice potopile 21.400 ton in so tako podmornice v zadnjih dneh potopile skupno 110.300 ton.

Podmornica, ki ji poveljuje korvetni kapitan Günther Priem, se s svoje vožnje ni več vrnila. Treba je računati z izgubo te podmornice. Korvetni kapitan Günther Priem, junak od Scapflowa, ki je bil od Vojde odlikovan s hrastovim listjem viteškega križa, z železnim križem, in njegova junaška posadka, bodo v srcih vseh Nemcev živeli naprej.

Letalstvo je, kakor je bilo objavljeno s posebnimi poročili, včeraj v vzhodnem delu Sredozemskega morja prizadejalo angleškim vojni. ladjam najtežje izgube. V mnogih drznih napadih so bojna in strmoletna letala potopila sovražne križarke in rušilce. Poleg tega so bombe zadeli tudi bojno ladjo in zadetki so bili doseženi na edincih razbitega angleškega brodogoja.

Nad Anglijo in nad morjem okoli Anglije je letalstvo kljub slabemu vremenu izvedlo podnevi oborožene izvidniške polete in je uničilo eno trgovsko ladjo s 5000 tonami.

V Severni Afriki so bili pri Tobruku že ob začetku razbiti sovražni poskusi za izpad, ki so jih podpirala oklepna vozila. Nemška bojna letala so z dobrim učinkom bombardirala sovražna oskrbovališča pri Tobruku.

Sovražnih poletov nad nemško državno ozemlje ni bilo.

Pri napadih proti navedenim sovražnim ladjiskim sprevedom sta se zlasti odlikovala kapitanski poročnik Wollarth in kipatinski por. Giesecke.

Najboljše angleške ladje uničene

Berlin, 23. maja. Rj. Današnji tisk poudarja, da je italijansko in nemško letalstvo dejansko uničilo najboljše sile angleškega brodogoja na Sredozemskem morju. Poleg potopljenih ladij je bilo poškodovanih zelo mnogo sovražnih vojni. ladij in te bodo morale dolgo ostati v popravilu. Na Sredozemskem morju ima Anglija ladjedelnice samo v

Papež zoper razbrzdanost sedanje mode

Rim, 22. maja. Papež je danes zjutraj sprejel 4000 članic Katoliške ženske akcije v Rimu, ki so pozdravile papeža z belim cvetjem in s trobojnicami.

Papež je v svojem govoru omenil med drugim tudi vprašanje današnje ženske mode. Posebno je poudarjal, da je posebno naloga članic Kat. akcije, da opozori ženski svet, koliko nevarnosti preti krščanskim dušam, če se vdajajo razbrzdanosti ženske mode, ki je vse kaj drugega, kakor da bi bila v smislu krščanskega duha. Prav tako ni v duhu naroda in države, če se izdaja denar za razkošje oblačil, ko je dandanes ves svet potreben najnujnejšega.

Papež je dalje glede na to vprašanje opozoril navzočne katoliške zastopnice ženstva, da Bog prav nič ne nasprotuje življenju kot takemu, pač pa so zoper njegovo voljo vsi zli izrastki človeškega izmaljenega duha, ki ugonablajo pravi krščanski smisel. Zakaj, saj ni vseeno, kako ravnamo s telesom, ki je prebivališče neumrjoče duše.

Papež za vojne oškodovance v Albaniji

Tirana, 23. maja. Sveti oče je apostolskemu delegatu v Tirani poslal 50.000 lir, naj jih razdeli med tiste, ki jih je vojna najbolj prizadela.

Poveljnik II. armade častita Visokemu Komisarju

Poveljnik II. Armade je naslovil na Visokega Komisarja za Ljubljansko pokrajino naslednjo brzojavko:

»Z najbolj živim veseljem za Visoko nalogo, ki vam je bila zaupana v upravljanju nove Pokrajine, ki je postala del italijanske države, vam pošiljam najbolj najprisičnejšo zahvalo za dragoceno sodelovanje, ki ste mi ga izkazali ter vam pošiljam najlepše želje za popolni uspeh Vašega dela. General Ambrosio, Poveljnik II. Armade.

Visoki Komisar Ekselencja Grazioli je odgovoril z izrazom žive zahvale in občudovanja za Poveljnika ter za zmagovito II. Armado,

Ekselencja Parenti v Ljubljani ustanovil prvi Dopolavoro

Ljubljana, 22. maja. Prvi Dopolavoro v Ljubljani, ki je bil namenjen Armadi in ki kaže svojo dragoceno delavnost že od prvih dni italijanske okupacije, je bil včeraj uradno ustanovljen od predsednika Narodnega dela Dopolavora Rina Parentija, ki se je bil poprej dogovoril z Visokim Komisarjem, kako naj se organizira dopolavoristično delovanje v Ljubljanski pokrajini. Ekselencja Parenti je obiskal sedež armadnega Dopolavora ter je dal navodila za njegovo prihodnje delovanje ter tudi imenoval krajevnega tajnika.

Ljubljana, 21. maja. Davi se je pripeljal v Ljubljano Ekselencja Rino Parenti, član nacionalnega direktorija Stranke ter predsednik Narodnega dela Dopolavoro v spremstvu inspektorja odseka in tajnika tržaškega pokrajinskega Dopolavora.

V vladni palači se je sešel z Visokim Komisarjem Ekskelencjo Graziolijem, s katerim sta se domenila, kako naj se uredi dopolavoristično delovanje v Ljubljanski pokrajini v smislu navodil Strankinega tajništva.

Ekselencja Parenti je v spremstvu podpoveljnika Osrednje pomožne Zveze Stranke obiskal njihova središča ter se zanimal, kako delujejo. Nato je odšel k Osrednji Zvezi Dopolavora, kjer je tudi sedež armadnega Dopolavora, kje se je zanimal za njegov sedanji ustroj ter mu dal navodila za njegovo končno ureditev in za njegov prihodnji razvoj.

Za tajnika Zveznega središča Dopolavora je bil določen tovariš Liberati, ki je že prevzel svoj urad.

Darilo Akademije znanosti v Bologni slovenski univerzi

Bologna, 23. maja. Rj. Na seji vseh razredov Kraljeve akademije znanosti v Bologni so razpravljali o darilu za Vseučilišni knjižnico v Ljubljani.

Knjižnici v Ljubljani bodo podarili po en izvod vseh knjig, ki jih je Akademija do sedaj v svojih 30 letih izdala. Gre za zelo bogato zbirko knjig, ki obravnavajo vsa področja duhovnega delovanja.

Tako hočejo slovesno slaviti vstop slavne slovenske univerze v objem družine visoke italijanske intelektualnosti, sedaj, ko je nova pokrajina postala nov biser v italijanski kroni.

Določanje meja med Madžarsko in Hrvaško

Budimpešta, 21. maja. Na današnjem tiskovnem sestanku so oznanili, da bodo kmalu dogovori glede na določitev mej med Madžarsko in novo Hrvaško. Takrat bodo tudi razpravljali o trgovskih razmerah med obema državama.

Po besedah madžarskega trg. ministra dr. Varge so Srbi v Bački podrl vsake skupaj 81 mostov čez Donavo, Tiso in Muro, ki jih bo treba popraviti. Tozadevni preračun znaša 40—45 milijonov pengov (10 krat toliko dinarjev). Vojške oblasti so zgradile še nekaj zaslitih mostov, ki pa seveda ne ustrezajo prometu, kot bi bilo treba.

Dečka raztrgala ročna granata

Dev. Marija v Polju, 23. maja.

V petek, 23. maja okrog pol dvanajste je prišel iz poljske šole učenec III. razreda Jeriha Franc, stanujoč na Slapah. Pač ni bilo nikogar, ki bi si le od daleč mislil, da ima fant pri sebi nad vse nevarno strelivo — ročno granato. Ko se je z granato igral, mu je padla na tla in se razpočila prav ko jo je fant hotel pobrati. Učinek je bil strašen: odtrgalo je nesrečnemu pol. glave, izstopili so možgani in čreva in dobil je še druge grozne poškodbe. Jeriha je bil seveda na mestu mrtve. Prihitele so takoj italijanski vojaki in ukrenili vse potrebno. Vsi občani sočustvujejo s tako hudo prizadeto spoštovano Jerihovo družino.

Staršem in podjetjem!

Rdeči križ, sekcija za socialno pomoč, prosi vse starše, ki bi potrebovali za nadzorovanje in vzgojo otrok vzgojitelja ali vzgojiteljico, da sporoče svoj naslov naši pisarni v Franciskanski ulici št. 6, I. nadstropje.

Rdeči križ, sekcija za socialno pomoč, prosi vsa podjetja, ki bi potrebovala kakršnokoli delovno moč, da sporoče naslov Borzi dela, Ljubljana, Delavski dom.

Roosevelt menjava svoje diplomate po Evropi

Rim, 23. maja. Rj. Predsednik tako imenovane poljske vlade Sikorski je predsedniku Rooseveltu predložil svoj načrt o organizaciji Evrope. Po tem načrtu naj bi bil ves evropski kontinent razdeljen na 6 velikih držav, od katerih nobena ne bi bila dovolj močna, da bi izvajala svojo hegemonijo.

Predsednik Roosevelt je odobril ta načrt, da bi mu skromnost Sikorskega razuma lahko dala vedeti, da on ne more sestavljati kakšnih zgodovinskih načrtov. — Zato se rimski krogi sprašujejo, kaj bi mislili v Ameriki, če bi voditelji osti odobrili načrt o ureditvi zahodne polute, ki bi ga predložil kak general Nicaragua, ali pa kak polkovnik iz Portorica.

Rim, 23. maja. Rj. »Popolo di Roma« objavlja članek o dogodkih v Ameriki in pravi, da je opozicija proti Rooseveltovemu posegu v vojno vedno večja. Izolacionisti vedo, da sklep o tem ne more biti več daleč. Če pa je cilj posega v vojno rešitev Anglije in poraz osi, tedaj tega cilja ne bo mogoče več doseči. Zanimivo je, da je predsednik Roosevelt že moral skleniti, da bo odpoklical iz Evrope vse diplomate, ki pošiljajo poročila, v katerih ne izražajo svoje vere v angleško zmago.

Rim, 23. maja. Rj. »Evening Post« piše, da kliče predsednik Roosevelt domov v Ameriko iz Evrope vse tiste diplomate, ki niso za njegovo politiko. Vsi tisti diplomati, ki ne poročajo

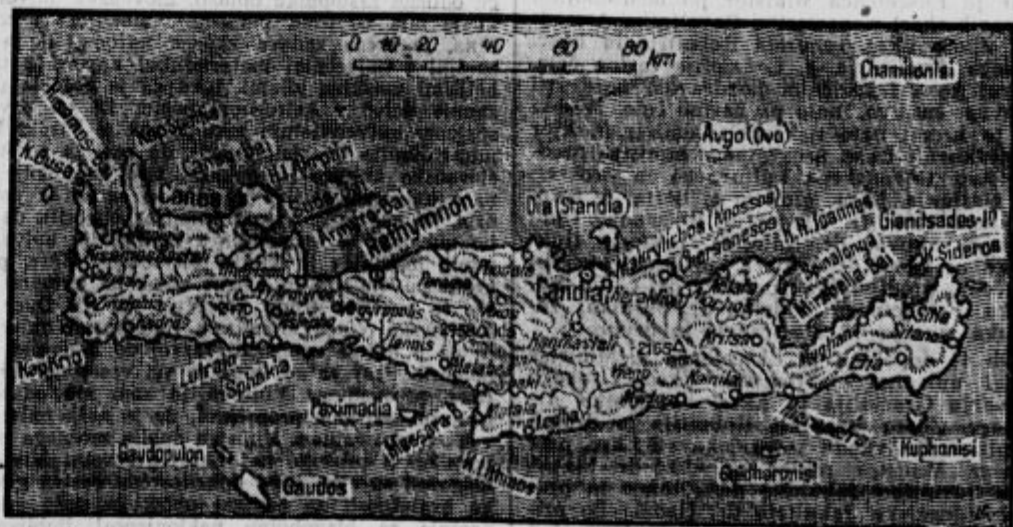
o nemškem porazu, so izpostavljeni predsednikovi nemilosti. Tako hoče predsednik v svojih rokah zbrati ugodne dokumente, ki jih bo predložil članom kongresa. Kmalu bodo tudi ameriške vojske in letalske odposlanec prav tako zamenjali, da bi si zagotovili ugodna poročila. Toda težko bo doseči, da bi se generalni štab uklonil predsednikovi samovolji. Nedavno se je iz Anglije vrnil načelnik generalnega štaba, ki je rekel, da Anglija kmalu ne bo mogla nadaljevati vojne zaradi pomanjkanja živeža in surovin, če bo Nemčija še naprej tako potapljalna parnike. Takšne izjave vplivajo silno neugodno na Roosevelta in njegovo politiko in zato želi, da jih nikdo ne bi dal in objavljati.

Američani zapuščajo Sirijo

Beyrut, 23. maja. Rj. List »Al Bashir« piše, da je zaščito angleškekoristi v Siriji prevzela Amerika. Sklenjeno je bilo, da naj angleški državljani iz Sirije odpotujejo v Palestino. Od tam bodo šli naprej v Indijo. Mnogo ameriških državljanov je že zapustilo Sirijo in so odpotovali v Palestino.

Francija kaže zobe Ameriki

Pariz, 23. maja. Rj. Ker so ameriške oblasti zaplenile francoske parnike v ameriških pristaniščih, so francoske oblasti dvema ameriškim parnikom v Marseillu prepovedale odpluti.

Creta — importante isola nel Mediterraneo. Kreta — zelo važen otok v Sredozemlju.

Ordinanze dell' Alto Commissariato

Scrutini ed esami delle scuole di Stato, elementari, postelementari e medie

L'Alto Commissario per la Provincia di Lubiana, visti i provvedimenti in materia scolastica precedentemente adottati in connessione allo stato eccezionale; ritenuta l'opportunità e l'urgenza di provvedere al ristabilimento della normalità negli studi ordina:

Art. 1. Nelle scuole di Stato, elementari, postelementari e medie, le lezioni avranno termine all'epoca stabilita dalle norme già in vigore, secondo le quali saranno pure compilati gli scrutini finali.

Per le classi, al termine delle quali sono previsti esami finali, di maturità o di diploma, le azioni proseguiranno sino al 31 maggio 1940-XIX e nella scuola di musica sino al 15 giugno.

Art. 2. Per gli allievi delle classi di cui al secondo capo verso dell'articolo e precedente gli scrutini finali terranno luogo, per l'anno scolastico in corso, anche degli esami finali, di maturità o di diploma.

Art. 3. Gli esami di ammissione alle varie scuole e quelli dei candidati privatisti, come pure gli esami di riparazione, tanto per gli allievi interni quanto per i privatisti, saranno indetti come in passato e si terranno regolarmente.

Per gli esami di maturità e di diploma nelle scuole di Stato la presidenza sarà assunta dal direttore della scuola.

Art. 4. Agli alunni assenti dalle lezioni dopo il 23 aprile 1941-XIX per cause di comprovata forza maggiore, o per concessione precedentemente accordata, e agli alunni delle classi in cui non siano state riprese o portate a compimento le lezioni secondo quanto disposto all'art. 1, il certificato annuale sarà rilasciato sulla base degli scrutini finali già compilati.

Qualora lo scrutinio non fosse stato già compilato, i voti saranno fissati, senza riguardo al numero delle assenze nell'adunanza di scrutinio finale, che dovrà essere presieduta dai direttori delle rispettive scuole.

Art. 5. Sui certificati annuali che, a termine dell'art. 2 sostituiscono i diplomi di esame o di maturità, sarà inserita la seguente annotazione:

«A sensi dell'ordinanza n. 27 dell'Alto Commissario per la Provincia di Lubiana in data 20 maggio 1941-XIX il presente certificato vale come certificato di esame di maturità (inferiore o superiore) o di esame di diploma o di esame finale.»

Art. 6. Tutti i certificati finali precedentemente rilasciati per l'anno scolastico in corso sono privi di valore. Dovranno essere ritirati e conservati negli archivi.

In loro sostituzione saranno rilasciati sotto personale responsabilità del direttore della scuola, nuovi certificati, essenti da bollo, con l'annotazione: «Il bollo corrispondente è stato applicato sul certificato emesso in data 10 aprile 1941-XIX, ritirato e conservato nell'archivio scolastico.»

Art. 7. La presente ordinanza entra in vigore dalla data della sua pubblicazione nel Bollettino Ufficiale per la Provincia di Lubiana.

Lubiana, 20 maggio 1941-XIX.

L'Alto Commissario
per la provincia di Lubiana
Emilio Grazioli.

Disposizioni per il diritto dei carburanti e lubrificanti

L'Alto Commissario per la Provincia di Lubiana,

visto l'ordinanza 16 aprile 1941/XIX del Comandante di Divisione »Ree, con cui veniva disposto il censimento della benzina, detenuta in quantità superiore ai 20 litri, ritenuta la necessità di coordinare la raccolta e la redistribuzione dei carburanti e lubrificanti per scopi autorizzati

ordina:

Art. 1.

L'Azienda Generale Italiana Petroli (A. G. I. P.) è incaricata della raccolta ed acquisto, entro rimborso del prezzo di costo, di tutti i carburanti e lubrificanti esistenti presso chiunque nella Provincia di Lubiana, fatta eccezione per i comandi militari.

Art. 2.

I carburanti e lubrificanti così raccolti dovranno dall'A. G. I. P. essere tenuti a disposizione dell'Alto Commissariato che ne determinerà le condizioni e modalità di cessione e di impiego.

Art. 3.

Chiunque occulto carburanti o lubrificanti, o ne rifiuti la cessione e consegna all'A. G. I. P. sarà punito con la confisca della merce e con l'arresto fino a 6 mesi o con l'amenda fino a Lire 5.000.

Art. 4.

La presente ordinanza entra in vigore dalla data della sua pubblicazione nel Bollettino Ufficiale per la provincia di Lubiana.

Lubiana 20 maggio 1941/XIX.

L'Alto Commissario
per la Provincia di Lubiana:
EMILIO GRAZIOLI.

Proroga della moratoria per alcuni istituti bancari

L'Alto Commissario per la Provincia di Lubiana,

visti i precedenti provvedimenti di sospensione dei pagamenti per i depositi fiduciari costituiti presso la Banca Cooperativa Economica (Zadružna gospodarska banka), la Banca di Credito di Lubiana (Ljubljanska kreditna banka) e la Banca Artigiana (Obrtna banka), tutta in Lubiana

ordina:

Art. 1.

È prorogata fino a nuova disposizione la moratoria concessa ai sotto notati istituti da credito nei termini indicati nei decreti del Ministero per l'Industria e commercio dello Stato exjugoslavo a fianco di ciascuno indicati:

a) Banca di Credito di Lubiana: 12 novembre 1940, No 35332;

b) Banca Cooperativa Economica: 12 novembre 1940 No 40.282;

c) Banca Artigiana: 5 marzo 1941, No 5.701.

Art. 2.

Per i depositi fiduciari non previsti nei decreti elencati nell'articolo precedente le banche ivi menzionate rimangono soggette alle norme di cui alle ordinanze commissariali 29 aprile 1941 XIX n. 12 e 14 maggio 1941/XIX n. 24.

Art. 3.

La presente ordinanza entra in vigore dalla data della sua pubblicazione nel Bollettino Ufficiale per la Provincia di Lubiana.

Lubiana 20 maggio 1941/XIX.

L'Alto Commissario
per la Provincia di Lubiana:
EMILIO GRAZIOLI.

Dr. Pavelič govori hrvatskemu narodu

Zagreb, 23. maja. Rj. V sredo je bil velik dan v Zagrebu. Slavni trg sv. Marka, kjer so včasih kronali hrvatske kralje, je bil ves v zastavah. Povsod so vihrale hrvatske, italijanske in nemške zastave. Na tem trgu je bilo prvo Paveličevo javno zborovanje. Na trgu je bila postavljena velika slavoslovna tribuna, ob njej pa so se v svojih slavoslovnih oblekah razvrstili oddelki ustašev s svojimi godbami, ob njih mladinski oddelki »Hrvatskih junakov«, hrvatske nacionalistične organizacije, skupine vseučiliških dijakov v svojih zastavah in še številne druge organizacije in društva.

Nasproti tribune se je postavil oddelke redne hrvatske ustaške vojske, za njimi pa ogromna množica Zagrebčanov, ki nestrno pričakuje poglavnik. Med njimi je vse polno kmetov in kmetic v svojih pisanih narodnih nošah, vsa okna in vsi balkoni ob poslopih pa so polni ljudi, ki čakajo na veliki govor tega dne. Ob oknih vladne palače, to je ob oknih bivših banskih dvorov so zbrani člani diplomatskega zbora, in sicer med njimi italijanski odpravnik poslov Casertano, nemški poslanik Kasche, člani italijanskega in nemškega poslanstva, zastopstvo italijanske vojske in druge visoke hrvatske osebnosti.

Poglavnik je prišel na Markov trg ob 12.10, in sicer v spremstvu poveljnika hrvatskih vojnih sil maršala Kvaternika in generala Stanzerja. V njihovem spremstvu so bili še letalski polkovnik Kren in druge vodilne osebnosti hrvatske vojske. Vsa množica se je razmahnila v ogromno navdušenje, ki se ni pogojevalo vse dotlej, dokler ni poglavnik začel s svojim govorom.

V svojem govoru je Pavelič rekel, da je neodvisna Hrvatska vstala zaradi vere in žrtve Hrvatov v boju proti srbskemu nasilju. Pred šestimi leti je zapisal, da bo izbruhnila nova svetovna vojna, ker Evropa ne more več živeti na krivičnih pogodbah. Danes te pogodbe ne obstajajo več in Evropa ne vlada več naša nasilja, ampak načela reda. Pomoč obeh voditeljev Italije in Nemčije se je pridružila našim naporom za obnovo neodvisne Hrvatske.

Te besede je množica pozdravila z večminutnim vzklikanjem Italiji in Nemčiji. Pavelič je dodal, da bo Hrvatska večno hvaležna za to pomoč. Hrvatska je že določila svoje bistvene meje, druge bodo pa v kratkem urejene. Danes je neodvisna hrvatska država večja, kakor pa je bila kdajkoli.

Pavelič je po tem govoril o notranji politiki in je rekel, da je načelo individualizma odpravljeno in da bo življenje v novi državi urejeno po vzgledu zaveznikov držav.

Kronanje hrvatskega kralja je simbol suverenosti hrvatske države. »Ponudil sem hrvatsko krono princu Savojske Hiše in lahko vam zagotovim, da je to najbolj vredna oseba, ki naj nosi krono kralja Tomislava. Novi hrvatski kralj si bo vzel ime kralja Tomislava II. in bo kronan na Duvanjskem polju.«

Nato je Pavelič govoril o upravnem življenju v novi državi in je poudaril, da bodo kmetje nosilci gospodarskega življenja.

Paveličev govor je bil ves čas spremljan z navdušenim odobravanjem, množica pa je tudi večkrat vzklíkala Mussoliniju in Hitlerju.

Hrvatski listi o poglavnikovem govoru

Zagreb, 23. maja. Rj. Važni in odločilni poglavnikov govor na Trgu sv. Marka je po vsej

Il Generale Ambrosio all'Alto Commissario

Il Comandante della II. Armata ha indirizzato all'Alto Commissario per la Provincia di Lubiana il seguente telegramma:

«Insieme ai più vivi rallegramenti per l'Alto incarico affidatovi nella direzione della nuova Provincia entrata a far parte dello stato italiano vi invio i più cordiali ringraziamenti per la preziosa collaborazione prestatami et porgervi i migliori auguri per il pieno successo della Vostra opera. Generale Ambrosio comandante della seconda Armata.»

L'Alto Commissario Eccellenza Grazioli ha risposto con vive espressioni di ringraziamento e di viva ammirazione per il Comandante e per la Vittoriosa Seconda Armata.

Na potih usode

Iz usode drugih se moramo učiti, če nečemo, da bomo morali plačati visoko učino. »Ničesar ni, kar bi človeka tako izučilo, kot pogled na usodo drugih.« Vendar nekateri menijo, da je njihovo življenje nekaj posebnega in da se jim ni treba ravnati po nobenih pravilih. In tako jim nevede spolzijo iz rok čas in denar in zdravje, dokler se nekega dne s strahom ne prebudijo iz svoje omotice. Saj, kako bi bilo sicer mogoče, da se leto za letom pogrezne toliko tisočev ljudi v eno in isto brezno, kjer je že na milijone drugih trupel?

Usoda drugih ljudi je mogočna knjiga, ki more vsakdo črpati iz nje potrebnih navodil za svoje življenje. Le da je treba oči odpreti in imeti toliko ponižnega duha, da spoznaš svoje slabosti, in toliko moči, da začneš tudi grenka zdravila jemati zoper svoje duševne bolezni.

Kdor z budnim očesom opazuje svojo okolico, si bo že v mladih letih nabral lepo število življenjskih modrosti in se bo v tihhi kamrici srca posvetoval sam s seboj. Življenjske zrelosti starih ljudi je treba upoštevati, saj je to najbolj dragoceno izročilo, ki prehaja od človeka do človeka. Tako izročila so več vredna kot vse znanstveno in tehniško znanje, ki ga v debelih knjigah zbiramo okrog sebe. Usoda enega samega rodu kake vasi ali mesta ali ljudstva je mnogokrat bolj poučna kot poglavje svetovne zgodovine. Zakaž, kar so ljudje pred nami in okrog nas doznali, v čemer so se motili, za kar so trpeli, kar so izgubili in kolikor so se pokvarili, to je najbolj važno, da zvemo in vemo, dokler se moramo po istih potih truditi in potiti in kopnieti po višjih vzorih.

Gospodarstvo

Nova določila za uvoz

Dne 21. maja je bil v Uradnem listu v Rimu objavljen razglas Duceja o uvozu blaga na področje bivše kraljevine Jugoslavije, katero so zasedle italijanske čete, a področja izven Italije. Uvoz je dovoljen le s predhodnim odobrenjem pristojnega komisariata. Tako odobrenje predpisuje obliko in način plačila uvoženega blaga tudi z delno omejitvijo, v kolikor gre za izvoz bankovcev, ki se glase na jugoslovansko valuto.

Civilni komisariji morejo tudi izven primerov, navedenih v čl. 6 razglasa z dne 29. aprila (objavljena v Uradnem listu v Rimu 3. maja) dovoliti uvoz z ozemlja bivše Kraljevine Jugoslavije, ki ni zasedeno po italijanski vojski, ne da bi bilo treba plačati carine in druge carinske dajatve za živila, potrebna za življenje civilnega prebivalstva in za potrebe zasedbenih čet.

Izjema od dajatev pa ne more biti dovoljena za interne fabrikacijske prodaje in konzumne dajatve, za katere veljajo še v naprej obstoječa določila. V veljavi ostane, kar se tiče izvoza blaga in ostalih predmetov na ozemlje bivše Kraljevine Jugoslavije, ki je zasedeno po italijanski vojski, določilo čl. 3 odloka z dne 24. aprila, ki je bilo objavljeno v Uradnem listu v Rimu dne 25. aprila.

Pridelujmo več dobrega semena vrtnih zelenjav

To je naslov knjižice, ki je ravnokar izšla v založbi Kmečke zveze v Ljubljani in ki jo je spisal kmetijski referent g. Franc Vardjan, odlični strokovnjak v vrtnarstvu, posebno še v zelenjadarstvu.

Vsak pridelovalec zelenjadi dobro ve, kako velike važnosti je kakovost semena in da je od semena v prvi vrsti zavisen uspeh v pridelovanju zelenjadi. Zlasti je pa vprašanje zelenjadnih semen važno v sedanjih časih, ko je uvoz dobrega semena tako zelo otežkočen. Znano je pa tudi, da so doma pridelana semena najboljša. Toda pridelovanje semen je kočljiva zadeva. Za uspešno semenogojstvo je potrebno precej znanja, kajti le iz mnogoletnih izkušenj drugih se moremo priučiti, kako doseči zlasti tako važno pristnost sort in še razne druge lastnosti, ki jih mora imeti dobro seme. Vse to potrebno znanje si vsakdo lahko pridobi iz omenjene knjižice, ki na 142 straneh obravnava tale poglavja:

1. Splošno semenarstvo: Katera semena lahko pridelujemo doma. Kaj odloča izbiro. Kaj ovira semenogojstvo. Kako preprečimo kržanje itd.

2. Posebno semenarstvo: Enoletnice. Dvoletnice. Večletnice.

Kdorkoli se bavi ali se namerava baviti s pridelovanjem zelenjadnega semena, naj nemudoma seže po tej prepotrebni knjižici, ki se dobi za 15 dinarjev pri Kmečki zvezi v Ljubljani in v vsaki knjižarni.

Prepoved prekomerne prodaje. Ministrstvo za korporacije je naročilo vsem trgovcem, da ne smejo prodajati blaga kupcem nad normalno potrebo. Posebej je nekaterim skupinam trgovine naročeno voditi registre nakupa in prodaje, kar bo služilo za kontrolo prodaje. To velja za trgovine s čevlji.

Obratovanje v premogovniku Otočec. Po nalogu Visoke Komisariata je ljubljansko rudarsko glavarstvo sklicalo občni zbor rudarske združbe Otočec za dan 19. junija ob 9.30 v Novem mestu. Na dnevnem redu tega občnega zbora je poročilo ravnateljstva in sklepanje o nadaljnjem obratovanju premogovnika Otočec in volitev novega ravnateljstva.

Anekdota

Nekega dne si je cesarica Marija Terezija natančneje ogledovala grb svoje roditelje. Zanimali so jo ptici na desni strani grba. Vprašala je svojo okolico, kakšni ptici so neki to. Med učenci se je nato vnel prepri, so li škranjčki ali orli. V primerjavi s starimi grbi, denarji in spomeniki se je pokazalo, da so imeli ti ptici ostre, velike kljune, iztegnjene jezike in ostre kremplje, kar »škranjčkom navadno ni lastno. Učenci so potem pojasnili, da so to orli iz heraldične menezarije. Kancler Kaunitz je nato leta 1764. cesarici končnovejavno sporočil, da so ti ptici orli. Vladarica je morala to odkritje potrditi s posebnim »placet«, čeprav je sama že spočetka vedela, da gre za navadne orle.»

ŠPORT

Italija o našem športu

Pod naslovom »CONI (Vrhovna italij. športna organizacija) gradi most proti peti obali« piše G. Giuseppe Sabelli Fioretti iz Rima v vodilnem italijanskem športnem dnevniku, milanskem »La Gazzetta dello sport« od 22. maja o športnih razmerah v novih italijanskih provincah, Ljubljanski in Dalmatinski: vrednoti ga na podlagi dosedanjih uspehov ter razglablja o izgledih za bodočnost glede uvrstitve v italijanski športni prostor. Iz njegovih zanimivih izjavanj posnemamo sledeče:

V novo anektiranih provincah Ljubljanski in Dalmatinski ne reprezentira športa samo nogomet. V splošnem je imel jugoslovanski šport svoja središča v Hrvatski in v Dalmaciji. V Srbiji se je gojil samo nogomet. Toda tudi v tej panogi je bil hrvatski in posebej še dalmatinski nogomet, od katerega se je učil nogomet v Srbiji. »Hajduk« iz Splita je zadnji jugoslovanski nogometni prvak.

Ob obalah Jadrana se je gojilo doslej malo športnih panog. Toda vse so se gojile z ognjevitostjo ter so bili tudi rezultati temu primerni. Na prvem mestu so plavanje, waterpolo in veslanje, ki se gojijo v vseh večjih centrih: v Ljubljani, na Sušaku, v Splitu in Šibeniku. Seveda je še prezdaj reči, kateri atleti, ki so dosegli mednarodno stopnjo, bodo ojačili italijanske športne vrste. V prvi vrsti bodo to pač sportniki, ki so italijanskega rodu. Omenja predvsem De Filipisa z Raba, znanega plavalca prostega stila na 100 in 200 m, ki je bil velika opora jugoslovanske stafete. Atleti srbskega in hrvatskega rodu bodo imeli na izbiri ostati na italijanskem področju ter sprejeti italijansko narodnost ali pa se vrniti tja, od koder izvirajo. Italijanska športna zveza bo poslala svojega poverjenika v Ljubljano in pozneje tudi v Italijo. Seveda bo moral »Hajduk«, ki je postal prvak Jugoslavije, prilagoditi svojo sestavo novim razmeram. Prezgodaj bi bilo govoriti o tem, kako bodo izvršene skupine iz Ljubljane in Splita v italijansko športno zvezo. Četudi so v obeh najboljši bivši jugoslovanski sportniki, se ne morejo vred-

notiti po prejšnjih uspehih, temveč samo po tem, kar bodo šele pokazali na športnem polju.

Od tega bo tudi odvisna tehnična in organizatorična uvrstitev teh področij v vrste italijanskega športa in v italijanske razrede A, B ali C. Morda bi bilo najbolje izvesti v prvem letu slovensko-dalmatinsko prvenstvo.

Plavanje in posebej še waterpolo sta najmočnejše razvita športa v teh krajih. Ne bomo pozabili, da je bil prsni plavec Cerer iz Ljubljane tretji na 200 m prsno na berlinski olimpiadi. Waterpolo ima najmočnejše reprezentante v Ljubljani (ki razpolaga z izvrstnim bazenom), na Sušaku in v Splitu ter razpolaga z neomejenim številom rezerv. Pred nekaj leti se je jugoslovanski waterpolo (zlasti hrvatsko-dalmatinski) izredno uveljavil skupaj s sorodnim madžarskim, ki kakor znano, dominira v Evropi. Sušak, Split in Šibenik imajo tudi dobre ekipe veslačev (zlasti v osmercu), ki so pripomogli bivši Jugoslaviji do evropske slovesa.

Tudi telovadba ima odlične poedince in skupine. Ne pozabimo, da je zmagal na pariški olimpiadi I. 1924 Stukelj (Sabelli-Fioretti piše »Croato Stukelj iz Zagrabia«). V tem športu vodi ljubljanska provinca in mesto Ljubljana. V ljubljanski provinci se goji zlasti lahka atletika. Ljubljana ima dva športna stadiona, eden od teh je zelo lep in tehnično odlično urejen, eden pa je manjši. Več atletov je državnih prvakov: eden meče kladivo preko 50 m, drugi meče kroglo nad 15 m, zelo pohvalno se govori tudi o nekem metalcu kopja. Za tenis se nahajajo odlična igrišča na Sušaku, v Ljubljani in Splitu, poleg tega pa še več manjših tenišč. Ni še znano, kakšen razvoj je dosegel šport v kotski pokrajini.

Mislimo, da bi bilo treba za Slovence v Italiji najti rešitev v nekem časnem sistemu, ki bi bil podoben športni organizaciji v drugih italijanskih provincah. Bolj podrobno pa bo treba proučiti športne razmere v Dalmaciji, kar bo pa odvisno tudi od končnovejavnih političnih odločitev in razmejitev.

